

národní
úložiště
šedé
literatury

Zpráva o činnosti VÚBP za rok 2004

Výzkumný ústav bezpečnosti práce
2005

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-407044>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 25.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Zpráva o činnosti VÚBP za rok 2004

- Organizační zajištění
- Výzkumná činnost
- Výchova a vzdělávání
- Osvěta a propagace
- Posuzování shody a certifikace
- Další činnosti

Výzkumný ústav bezpečnosti práce
Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1

© Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2005

Požizování dotisků a kopií Zprávy o činnosti VÚBP za rok 2004 nebo jejich částí je dovoleno jen se souhlasem VÚBP.

ISBN 80-903604-0-8

ZÁKLADNÍ INFORMACE O VÚBP

Výzkumný ústav bezpečnosti práce (VÚBP) je jedinou institucí, která v ČR provádí systematickou vědeckovýzkumnou činnost v oblasti bezpečnosti práce.

VÚBP má statut příspěvkové organizace. Jejím zřizovatelem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

VÚBP:

- plní funkci národního analytického a koncepčního pracoviště v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- zkoumá, ověřuje a aplikuje metody a prostředky prevence pracovních rizik,
- provozuje a rozvíjí informační systémy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- provádí výkony v oblasti zkušebnictví a certifikace pomocných stavebních konstrukcí,
- provádí posuzování shody osobních ochranných prostředků jako autorizovaná a notifikovaná osoba,
- plní v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci funkci výchovného, vzdělávacího a osvětového střediska a poradenského, informačního a konzultačního pracoviště,
- je odborným pracovištěm pro potřeby státní správy v oblasti prevence závažných průmyslových havárií.

Mezinárodní spolupráce v rámci

- pracovní skupiny ředitelů výzkumných ústavů BOZP,
- PEROSH (Partnership for European Research in OSH).

VÚBP je národním střediskem

- WSO - World Safety Organization,
- UNEP - program APELL.

VÚBP je členem

- APP (Asociace pro poradenství a podnikání),
- CEMC (České ekologické manažerské centrum),
- AAAO (Asociace autorizovaných a akreditovaných organizací),
- SDH OOPP (Sdružení dobrovolného hodnocení osobních ochranných pracovních prostředků),
- CZECH PROTECT (Sdružení výrobců a dovozců osobních ochranných pracovních prostředků).

1. Organizační zajištění

I. Oddělení bezpečnosti práce a pracovního prostředí

Oddělení je členěno do dvou pracovních skupin:

1. Ergonomie a pracovní prostředí

Pracovní skupina v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, kultury práce, výzkumu a posuzování vlivu pracovních podmínek a pracovního prostředí na zdraví člověka, spolehlivosti a produktivity jeho výkonu zajišťuje:

- výzkum ve výše uvedených oblastech,
- posuzování bezpečnosti a ergonomie vybraných strojů, technických zařízení a pracovišť,
- činnost v oblasti harmonizace právní úpravy BOZP,
- zavádění bezpečnostního managementu v podnicích, tvorbu bezpečnostních zpráv a zpracování havarijních plánů, aplikaci ergonomických požadavků v projektování strojů a technických zařízení a kritérií pro hodnocení pracovní zátěže a další činnosti v oblasti zlepšování pracovních podmínek a prostředí.

2. Prevence průmyslových havárií

Pracovní skupina v oblasti prevence průmyslových havárií zajišťuje:

- činnost odborného pracoviště pro potřeby státní správy v oblasti prevence závažných havárií,
- analýzy stavu zavádění systému prevence závažných havárií,
- zpracování metodických pokynů a bezpečnostní dokumentace a hodnocení rizik objektů,
- výzkum prostředků prevence průmyslových havárií.

II. Institut technické bezpečnosti – Audity

Pracovní skupina v oblasti bezpečnosti strojů a technických zařízení zajišťuje:

- provádění harmonizace norem ISO a EN do ČSN v rámci činnosti TNK č. 2 „Bezpečnost strojních zařízení - Ergonomie“ a podle požadavků ČSNi, zpracovávání připomínek k návrhům technických norem připravovaných ISO/CEN TC 199/114 za ČR a dalších v oblasti bezpečnosti strojů a strojních zařízení,
- posuzování shody s požadavky české legislativy a směrnic EHS v oblasti aplikace metod a prostředků prevence rizik pro výrobce, dovozce a prodejce strojů a strojních zařízení,
- osvědčování souladu provedení strojů a strojních zařízení z hlediska mechanické a elektrické bezpečnosti s požadavky platných bezpečnostních norem a předpisů, technickou pomoc při přípravě technicko bezpečnostní dokumentace ke strojům a strojním zařízením,
- poradenskou činnost při tvorbě návodů pro použití v oblasti zajištění bezpečnosti práce a při tvorbě provozních předpisů a řádů pro výrobní provozy,
- projekty a realizace bezpečnostního značení výrobních provozů,
- provádění bezpečnostních auditů, kontrol a prohlídek strojů a pracovišť.

III. Oddělení informatiky

Oddělení je členěno do dvou pracovních skupin:

1. Informační systémy

Pracovní skupina zajišťuje

- výzkum a vývoj prostředků efektivního zpracování dat a informací z oblasti BOZP a jejich prezentace,
- rozvoj a správu informačního systému IS/IT VÚBP (např. internetové stránky VÚBP (www.vubp.cz), firemní intranet apod.) v rámci vnitřních informačních a komunikačních potřeb ústavu,
- rozvoj a provoz oborového portálu s názvem BOZPinfo.cz (www.bozpinfo.cz) specializovaného na oblast bezpečnosti práce a ochrany zdraví v ČR,
- zpracování koncepcí rozvoje informačního systému pro orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce a technických zařízení,
- zpracování systémových analýz pro vývoj SW aplikací pro informační systémy SOD nad bezpečností práce a technických zařízení a ověřování těchto aplikací,
- a podílí se, ve spolupráci s MPSV ČR, na zajištění provozu národního Focal Pointu v ČR, přípravě a zpracování obsahu jeho webových stránek (<http://osha.mpsv.cz>) a na organizaci kampaně Evropský týden vyhlášeného každoročně European Agency for Safety and Health at Work.

2. Informační technologie

Pracovní skupina zajišťuje:

- provoz a správu počítačové sítě LAN VÚBP a prostředků výpočetní techniky ve VÚBP
- spravuje a kontroluje bezpečnostní politiku provozu IS/IT VÚBP
- poradenství a školení zaměstnanců VÚBP v oblasti výpočetní techniky.

IV. Oddělení operačního výzkumu

Oddělení operačního výzkumu:

- zkoumá a analyzuje stav a vývoj bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) v ČR,
- zkoumá trendy a příčinné souvislosti v BOZP,
- monitoruje pracovní úrazovost v České republice,
- zpracovává statistiky a analýzy pracovní úrazovosti,
- vyvíjí metody registrace dat o pracovních úrazech,
- zpracovává návrhy zákonů a navazujících právních předpisů v BOZP,
- zkoumá faktory a indikátory trendů vědecko-technického rozvoje a společensko-ekonomických změn a jejich dopadů do vývoje BOZP,
- zpracovává návrhy a podklady pro systém úrazového pojištění v České republice,
- zajišťuje přípravu implementace metodiky evropské statistiky pracovní úrazovosti (ESAW).

V. Středisko vědeckých informací

Oddělení zajišťuje:

- výzkumnou činnost v oblasti managementu znalostí - vytváření zdrojové základny modelované pro oblast BOZP,
- mapování výsledků výzkumu v oblasti BOZP a poskytování údajů o výzkumné činnosti VÚBP do celostátní evidence VaV (CEZ, CEP, RIV),
- zpracování digitálního archivu pomocí systému AiP Safe jako základní platformy pro digitalizaci dokumentů a navrhuje jeho propojení se zdrojovou základnou,
- knihovnické služby, evidenci a systematické doplňování a udržování informačního fondu, výpůjční protokol a cirkulaci časopisů,
- bibliografické a rešeršní služby včetně periodického zpracování výběrové článkové bibliografie,
- tvorbu nových informačních databází a jejich uveřejnění pomocí výstupních portálů (e-knihovna, BOZPinfo),
- provoz centra pro digitalizaci a reprografického zpracování dokumentů a ukládání fulltextů v systému AiP Safe,
- správu systémů: Digitálního archivu AiP Safe a automatizovaného knihovnického systému Clavius.

VI. Národní informační, vzdělávací a osvětové středisko

Zajišťuje činnost v následujících oblastech:

1. Výchova a vzdělávání

- výzkum v oblasti vzdělávání zaměřený na hledání a vývoj nových a efektivnějších forem, prostředků a nástrojů pro předávání znalostí,
- organizace kurzů, seminářů a přednášek, zaměřených na problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany osob, majetku a životního prostředí,
- organizace dalšího vzdělávání;

2. Osvěta a propagace

- výzkum v oblasti osvěty zaměřený na hledání a vývoj nových a efektivnějších prostředků a způsobů zpracování a poskytování informací,
- organizace kampaní BOZP,
- příprava a organizace prezentací na výstavách a veletrzích v oblasti BOZP vč. doprovodných programů a spojených osvětových nebo propagačních akcí,
- vydávání publikací, periodik a dalších osvětových, propagačních a informačních materiálů,
- prezentace a prodej odborné literatury (publikací, tiskopisů, videopořadů, programů na PC a elektronických nosičů informací) a distribuci informačních materiálů z oblasti BOZP;

3. Poradenství

Operativní odborná pomoc při řešení problematiky v oblasti BOZP formou poradenské a konzultační činnosti k:

- zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovištích,
- zajištění bezpečného provozu a používání strojů vč. VTZ,
- manipulaci s břemeny, zacházení s nebezpečnými látkami apod.
- používání OOPP,
- proškolení osob v otázkách BOZP a PO a pro výkon odborných činností, apod.

VII. Autorizovaná osoba 235

Zajišťuje a odpovídá zejména za:

- činnost ve smyslu platných zákonů o technických požadavcích na výrobky pro oblast osobních ochranných prostředků,
- posuzování shody osobních ochranných prostředků,
- zkoušení a certifikaci pomocných stavebních konstrukcí,
- technickou normalizaci CEN pro vybrané oblasti OOP a PSK,
- výzkumnou a odbornou činnost při řešení úkolů vyplývajících z koncepce výzkumu a vývoje v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v rozsahu specifikované ročními plány činnosti,
- vedení databáze certifikovaných OOP.

Na činnosti AO 235 se podílejí:

1. VÚBP - ZL - Zkušební laboratoř č. 1040

Zajišťuje provádění výkonů zkušebnictví v oblasti zkoušek osobních ochranných prostředků a pomocných stavebních konstrukcí. Popis činností VÚBP-ZL je rozpracován podle požadavků ČSN ISO/IEC 17025 v příručce jakosti VÚBP-ZL, která je samostatnou organizační normou.

2. VÚBP - COV - Certifikační orgán pro certifikaci výrobků č. 3068

Zajišťuje provádění certifikační činnosti v oblasti certifikace osobních ochranných prostředků. Popis činnosti VÚBP - COV je rozpracován podle požadavků normy ČSN EN 45011 v příručce jakosti VÚBP - COV, která je samostatnou organizační normou.

2. Základní personální ukazatele

V roce 2004 činil celoustavní průměrný přepočtený evidenční stav 66 zaměstnanců (69 fyzických osob), z toho 28 mužů a 38 žen.

Struktura odborných pracovníků VÚBP v členění podle oboru a stupně dosaženého vzdělání (k 31. 12. 2004)

obor vzdělání	vysokoškolské	z toho s věd.vých.	bakalářské	úplné střední	ostatní
Přírodní vědy	10	1		1	
Technické vědy	19	3		9	2
Společenské vědy	10		1	8	
Lékařské vědy	1				

3. Základní ekonomické ukazatele

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Výkony VÚBP (tis.Kč)	23 909	25 888	32 668	45 098	48 944	51 867

A. Výzkumné úkoly

Výzkum a vývoj realizovaný VÚBP v r. 2004 vycházel z přijaté strategie VaV BOZP na léta 2003 – 2005, z nové strategie ES pro oblast BOZP a z cílů Národní politiky BOZP.

Výzkumné aktivity byly soustředěny především na řešení projektů a úkolů výzkumného záměru, který představuje výzkumný program do r. 2010 a na řešení navazujících projektů (grantů) zaměřených na dílčí, specifické problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

I. Výzkumný záměr

„BOZP – zdroj zvyšování kvality života, práce a podnikatelské kultury“ Odpovědný řešitel: Ing. Miloš Paleček, CSc.

Cíl: Cílem výzkumného záměru na léta 2004 – 2010 je zkoumat oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci z hlediska proměn, které ji v nejbližších letech čekají v kontextu mezinárodních vazeb, vyplývajících především ze členství v EU a jejího vnitřního vývoje. Sledování vývoje, předvídání změn a odhad jejich dopadů jsou nezbytné jak pro zajištění hospodářského růstu, tak i pro zvyšování kvality života. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci může být podle toho, jak je řízena, jak zdrojem trvalého zvyšování produktivity práce a pracovní spokojenosti, tak i jejich brzdou. Úspěšné a účinné řízení je podmíněno znalostmi, kvalitou a dostupností relevantních informací. Jejich objektivním zdrojem by měla být právě systematická výzkumná činnost BOZP.

Pozornost bude rovněž soustředěna na sociální a ekonomické aspekty spojené se vstupem do EU a potřebou plnit požadavky směrnic EU pro oblast BOZP. Předmětem zkoumání bude postavení člověka v pracovním systému, faktory ovlivňující jeho bezpečnost a zdraví při práci i jejich vztah k produktivitě a kultuře práce.

Řešení probíhá v rámci pěti relativně nezávislých, ale vzájemně provázaných projektů.

Projekt 1 „Pracovní pohoda a spolehlivost člověka v pracovním systému“ Vedoucí řešitelského týmu: RNDr. Stanislav Malý, CSc.

Výzkum je zaměřen na:

- výzkum kombinovaných fyzikálních faktorů pracovního prostředí a jejich měření,
- ergonomické řešení vybraných faktorů pracovního prostředí a spolehlivost pracovních systémů,
- indikátory hodnocení úrovně BOZP.

V rámci této části projektu byly dále zpracovány materiály:

- Typologie pracovních systémů pro účely hodnocení spolehlivosti LČ,
- Kriteria hodnocení nároků a požadavků na pracovní pozice,
- Metody sběru dat o chybách LČ,
- Psychologické aspekty spolehlivosti LČ,
- Hodnocení fyzické, senzorické a psychické zátěže jako předpoklad zjišťování spolehlivosti LČ.

Projekt 2 „Podniková kultura – její struktura, vztahy a vlivy“

Vedoucí řešitelského týmu: Mgr. Jaroslav Uzel

Projekt je zaměřen na:

- vývoj vhodných metod pro monitoring faktorů determinujících úroveň podnikové kultury, umožňující návrh účinných opatření a prostředků podporujících trvalé zvyšování úrovně bezpečnosti a produktivity práce,
- zmapování situace v ČR,
- transfer nových poznatků do praxe.

Hlavní výstupy v roce 2004:

- Původní inventář „25 pohledů na mou práci“ byl ve VÚBP zkonstruován na základě zahraničních a vlastních zkušeností. Umožňuje plošný monitoring klíčových determinant úrovně podnikové kultury. Inventář je empiricky ověřen, má orientační normy a programové vybavení pro jeho základní vyhodnocení PC.
- Inventář „Krátký profil naší firmy“ (KPNF) zkonstruovaný ve VÚBP na základě zahraničních a vlastních zkušeností. Umožňuje neextenzivní přístup ke zjištění nosných determinant podnikové kultury pomocí 3-5 reprezentantů z každé klíčové skupiny v podniku. Část A a B jsou empiricky ověřeny, mají orientační normy a programové vybavení na vyhodnocení PC.
- Profil determinant podnikové kultury podniků ČR (25 pohledů, KPNF).

Projekt 3 – „Management znalostí – podmínky úspěšného řízení BOZP“

Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Evžen Bílek, PhD

Řešení projektu v r. 2004 bylo zaměřeno na:

- Návrh systému elektronického vzdělávání v oblasti BOZP

V rámci řešení bylo zpracováno:

- hodnocení současného stavu vzdělávání v BOZP v České republice,
- souhrnná informace o stavu a úrovni elektronického vzdělávání v BOZP v ČR,
- zásady projektového řízení pro e-learningové vzdělávání,
- metodologie implementace e-learningu do distančního studia bezpečnosti práce,
- návrh elektronického vzdělávání v BOZP pro oblast dalšího vzdělávání odborníků v BOZP.

Vytvoření sjednocené zdrojové základny pro oblast BOZP

- byl navržen model zdrojové základny, plně provázaný se systémem managementu znalostí v oblasti BOZP, byly stanoveny základní předpoklady pro fungování této banky znalostí,
- byly definovány jednotlivé toky informací a současně řešen procesní přístup k dané problematice. Navrhovaný proces konkrétně řeší optimální transformaci jak informací, tak znalostí do vytvářené zdrojové základny, která uchovává vstupní data.

Inovace národního informačního serveru BOZPinfo a vytvoření kontaktního centra

V rámci řešení byl:

- zahájen provoz oborového portálu BOZPinfo, verze 2.0,
- vytvořen interface pro propojení databází oborového portálu BOZPinfo s databázemi systému AIP Safe ve VÚBP (Právní předpisy a normy ČSN) a SQL databází (Odkazy a BOZP slovník),
- zpracován návrh řešení přizpůsobení koncepce BOZPinfo, verze 2.0, s orientací především na malé a střední podniky a vytvoření transparentního prostředí pro šíření veřejně přístup-

- ných informací o BOZP co nejširšímu okruhu uživatelů,
- zpracován návrh a realizován pilotní projekt Kontaktní centrum v rámci portálu BOZPinfo (rubrika Otázky a odpovědi). Cílem bylo stanovit a v praxi ověřit procesy spojené s provozováním kontaktního centra a nalézt optimální formy poskytování informací z oblasti BOZP veřejnosti,
- vypracována analýza současné situace v oblasti call center a zhodnocení nových technologií na tomto poli (strategie kontaktních center, CRM systémů).

Projekt 4 – „Mediální a osvětové nástroje kultivace lidských zdrojů“ Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Miroslav Franta

V roce 2004 bylo řešení zaměřeno především na:

- založení a systemizaci poznatkové databáze v oblasti komunikačního prostředí, jeho struktury a nástrojů komunikace. Byly uskutečněny výchozí analýzy srovnatelných případových studií, sociální struktury obyvatelstva a potenciálních zájmových skupin, zejména ve vztahu k BOZP,
- výzkum parametrů výchozího komunikačního prostředí, vycházejícího z obecných marketingových zásad aplikovaných do specifiky komunikace v systému státní správy,
- zpracování rešerše s cílem připravit podklady k analýzám mediálního prostředí a stanovení míry využitelnosti komunikačních nástrojů ve vztahu k dlouhodobému formování postojů veřejnosti,
- vypracování studie o možnostech a případném využití poradenství jako jednoho z komunikačních nástrojů,
- zpracování názorových šetření, zaměřených na oblast povědomí veřejnosti o záležitostech BOZP, práci s informacemi, znalosti kampaní a využití informací o BOZP v subjektech státní správy a dalších.

Projekt 5 – „Faktory a indikátory trendů vědecko-technického rozvoje a společensko ekonomických změn a jejich dopady do vývoje BOZP“ Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Lenka Svobodová, Ing. Vladimír Janoušek

Řešení projektu je směřováno na cílené mapování informací o BOZP, včetně vnějších mechanismů, zákonitostí, světových trendů, příčin, následků, souvislostí charakterizujících a ovlivňujících úroveň, stav, vývoj BOZP (při respektování sjednocování metodik sběru dat a harmonizace monitorovacích systémů).

V rámci řešení jednotlivých dílčích úkolů byly zpracovány následující výstupy:

- Základní souvislosti stavu, úrovně a vývoje BOZP na makroúrovni a mikroúrovni
- Mentální mapy kvality pracovního života (pracovní podmínky, pracovní prostředí, kultura práce, lidský činitel)
- Kmenové listy indikátorů (základní identifikační listy jednotlivých faktorů)
- Žebříček hodnot kvality pracovního života – formou profesionálně řízeného brainstormingu a focus groups
- Přehledová a analytická studie - přehled sociologických výzkumů k tématice v ČR od počátku 90. let (příprava pro projekt terénního šetření kvality pracovního života s využitím sestavených žebříčků hodnot kvality pracovního života).

Stav a vývoj pracovní úrazovosti

- Pracovní úrazovost v České republice v roce 2003
- Analýza smrtelné pracovní úrazovosti v České republice v roce 2003

- Stanovení předpokladů osvojení metodiky ESAW v České republice
- Druhý pilotní vzorek o pracovních úrazech dle metodiky ESAW
- Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání v roce 2002
- Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání v roce 2003.
- Výběr organizací k doзору nad bezpečností práce – návrh souboru kritérií použitelných při výběru organizací k provedení inspekce a souboru požadavků pro uživatelské rozhraní budoucích počítačových aplikací, které budou podporovat vhodný výběr organizací k inspekci

II. Projekty – Granty MPSV

HS63/01 „Vztah bezpečnosti práce a produktivity práce“

Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Lenka Svobodová

Cílem řešení grantu byla analýza relevantních faktorů ovlivňujících produktivitu práce. Jednalo se zejména o posouzení vlivu následujících faktorů: pracovních podmínek, pracovního prostředí, bezpečnosti práce, pracovního uspokojení. Zpracování a vyhodnocení zjištěných poznatků a údajů včetně prioritizace faktorů z hlediska závažnosti jejich působení. Hlavním cílem řešení bylo potvrzení či vyvrácení stanovených pracovních hypotéz.

Výsledky na jedné straně ukazují, že produktivita práce v krátkém časovém období může růst, i když roste absence pracovníků z důvodu nemocnosti a úrazovosti. Podniky řeší tuto situaci především zvýšením intenzity práce, přesčasy a mimořádnými směňami. Na druhé straně podniky s vysokou produktivitou práce mají nesrovnatelně nižší nemocnost a úrazovost, než podniky s nízkou či průměrnou produktivitou práce a než je celkový průměr za ČR. Tyto podniky také mnohem více využívají profesionální služby v oblasti BOZP. Výsledky terénních šetření ukazují a podniky v nich uvádějí, že nízká úroveň BOZP, pracovních podmínek a pracovního prostředí, kultury práce se podílí na absenci zaměstnanců pro nemoc a úraz. Podniky odhadují, že by produktivita práce mohla být v průměru o deset procent vyšší, pokud by se podařilo snížit absenci pro nemoc a úraz v podnicích na minimum. Celkové úrovni bezpečnosti a ochrany zdraví při práci však přisuzují v průměru osmi procentní vliv na produktivitu práce. Ukazuje se, že stále dochází u podnikového managementu (i u předních firem v ČR) k podceňování stavu, úrovně a řízení BOZP, celkových pracovních podmínek včetně hmotných a nehmotných nástrojů motivačního systému.

HS 117/04 „Zajištění kvality služeb pro zlepšení bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci“

Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Jan Hanzl

Cílem řešení byl návrh efektivního systému pro zajištění kvality služeb v oblasti BOZP. Jako východiska sloužily vzory a způsoby zajištění a současné trendy těchto služeb v EU. Jednoznačné závěry ukázaly potřebu vytvořit takový model, který by byl dostatečně flexibilní a kladl minimální časové i finanční nároky na podnikatelskou sféru.

V rámci řešení byly zpracovány následující výstupy:

- Analýza stavu preventivních služeb (PS) BOZP ve vybraných zemích EU a popsány způsoby, kdy zabezpečení jednotlivými PS BOZP a to jak po stránce pokrytí podnikatelské sféry, tak i po stránce odborné způsobilosti.
- Analýza stavu PS BOZP v ČR, která mapuje současný stav a odbornou způsobilost. Na problematiku opět nahlíží z pohledu stavu PS v oblasti bezpečnosti práce (BP) a z pohledu PS

v oblasti ochrany zdraví (OZ).

- Přehled souvisejících právních a dalších předpisů a zhodnocení stávající právní úpravy.
- Návrh systému, který byl zpracován do podoby věcného návrhu úpravy služeb v oblasti BOZP.

HS 120/04 „Odborné podklady pro legislativní zajištění úrazového pojištění“ **Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Vladimír Janoušek**

Cílem projektu bylo v souladu s legislativním procesem zpracovat odborné podklady pro zajištění návaznosti úrazového pojištění na související sociální a společenské systémy a zpracovat odborné podklady pro návrh jednotlivých složek úrazového pojištění.

Odborné podklady zpracované v rámci projektu analyzují a řeší návaznost na legislativu České republiky, kompatibilitu s mezinárodním právem a podrobnosti právní úpravy. Byly vypočteny dávky úrazového pojištění podle nových výpočtových vzorců, provedeny kalkulace finančních dopadů zákona a prognózy ekonomického vývoje úrazového pojištění. Výsledky analytických a vývojových prací byly využity ke zpracování podkladů k dokumentům vládního návrhu zákona o úrazovém pojištění.

Zpracované podklady byly využity k:

- vypořádání připomínek z připomínkových řízení
- návrhu důvodových zpráv k zákonům
- návrhu zákona o úrazovém pojištění a zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění

HS 123/04 „Národní kampaň Evropský týden BOZP 2004“ **Vedoucí řešitelského týmu: Ing. Miroslav Franta**

Cílem projektu bylo vytvoření a ověření obecné metodiky a nástrojů k realizaci národní kampaně Evropského týdne BOZP v České republice. Základem pilotního projektu byla metodická zadání a materiály vydané Evropskou agenturou pro BOZP (OSHA) v Bilbau a jejich implementace v podmínkách realizace národní kampaně v České republice. Současně s tím pilotní projekt sledoval vytvoření potřebného rámce k realizaci projektu národní kampaně v ČR v dalších letech, možnost algoritmizace činností a zvýšení efektivity v naplňování cílů kampaní BOZP v ČR, organizovaných ve spolupráci s OSHA.

Součástí projektu bylo vymezení a ověření odpovídajících komunikačních nástrojů, návrh způsobu ověřování účinnosti v tomto způsobu osvěty v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Výsledkem vypracování a ověřování pilotního projektu bylo vytvoření využitelného a ověřeného modelu přípravy osvětových opatření na základě zadání OSHA a zpracování metodiky pro přípravu kampaně ve formě rukověti. Současně bylo ověřeno, jaké podpůrné a pomocné materiály mohou být při organizaci kampaně použity. Kampaň byla vyhodnocena a na základě poznatků byly připraveny podklady pro vypracování metodické příručky.

HS 124/04 „System výchovy a vzdělávání v oblasti BOZP“

Vedoucí řešitelského týmu: Iva Dandová

Projekt je řešen v letech 2004 a 2005. Jeho cílem je navrhnout systém výchovy a vzdělávání v BOZP pojatý jako celoživotní vzdělávání.

V rámci řešení byla v roce 2004 zpracována:

- analýza stavu vzdělávání v BOZP v ČR, zemích EU a v dalších vybraných zemích
 - legislativní řešení problematiky BOZP ve školství,
 - současný stav vzdělávání, nedostatky, východiska pro návrh systému,
 - vzdělavatelské subjekty, vzdělávací programy, východiska pro návrh systému,
 - přístupy ke vzdělávání BOZP v zahraničí - trendy a skutečnosti v Evropě: Velká Británie, Irsko, Dánsko, Francie, Belgie, Německo, Itálie, Rusko, Švédsko, Norsko, Finsko, Portugalsko (školní i mimoškolní vzdělávání),
- předběžný návrh systému výchovy a vzdělávání v BOZP.

III. Mezinárodní projekt

Projekt „EDFORSA – Education for Safety“

Zadavatel: Evropská komise, program Leonardo da Vinci

Vedoucí řešitelského týmu: PhDr. Irena Kuhnová

Mezinárodní projekt programu Leonardo da Vinci EDFORSA (Education for Safety), plným názvem „Risk Prevention and Health Protection in Adult Education“, je zaměřen na vzdělávání dospělých v prevenci rizik a ochrany zdraví ať už spojených s prací a pracovišti nebo v obecném měřítku. Výsledkem řešení bude elektronický kurz v angličtině na CD-ROMu a později provozovaný v prostředí internetu. Projekt je řešen ve spolupráci s odbornými pracovišti zabývajícími se bezpečností a ochranou zdraví při práci a nebo vzděláváním dospělých z Polska, Francie, Německa, Rakouska, Řecka, Slovenska a České republiky. Na řešení se podílí také partner zastupující podnikovou sféru. Koordinátorem projektu je Výzkumný ústav bezpečnosti práce.

Projekt má položit základy sjednoceného odborného mimoškolního vzdělávání v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci pro pokud možno všechny země Evropy, počínaje zeměmi Evropské unie, již je Česká republika od 1. 5. 2004 členem. Prokazatelným přínosem by měla být prevence rizik jak z pohledu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tak osvěta mezi veřejností, která v nejširším kontextu evropské bezpečnosti může přispět k připravenosti osob na nebezpečí závažných havárií a jiných mimořádných nebo krizových situací.

Vzdělávání bude určeno třem cílovým skupinám:

- bezpečnostní manažeři, technici a inženýři,
- další osoby zajišťující bezpečnost práce zejména na pracovištích malých a středních podniků,
- nejširší veřejnost.

Tematicky budou kurzem pokryty oblasti:

- řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podnicích
- technická bezpečnost
- ochrana zdraví a hygiena práce
- systém řízení bezpečnosti a havarijní plánování
- ochrana před riziky (příprava na mimořádné situace).

Dvouletý projekt řešený od 1.10.2003 vstoupil na podzim do druhého roku řešení. Během r. 2004 byly zahájeny a dokončeny práce na obsahové náplni jednotlivých tematických modulů (studijní texty všech pěti témat, nástroje prověřování znalostí), proběhlo strukturování kurzu a bylo navrženo celkové technické řešení kurzu vč. designu CD. V současné době probíhá naplňování CD relevantním obsahem, CD je opakovaně testováno a připomínkováno. Finální podoba vznikne na základě výsledků testování CD určenými partnery. Na výrobě kurzu spolupracuje Výzkumný ústav bezpečnosti práce se společností Trask solutions s.r.o.

B. VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ

Ve sledovaném období byla zorganizována řada vzdělávacích a výchovných akcí:

Název kurzu, školení, semináře
Rekvalifikační kurz pro bezpečnostní techniky
Distanční nadstavbové studium Systém řízení bezpečnosti a havarijní
Distanční nadstavbové studium Bezpečnost práce – téma 2: Bezpečnost technických zařízení
Distanční nadstavbové studium Bezpečnost práce – téma 3: Ochrana zdraví a hygiena práce
Distanční nadstavbové studium Auditor systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
Pracovní seminář pro odborně způsobilé osoby v prevenci rizik (bezpečnostní techniky)
Jednodenní přednášky a odborné semináře

Celkem se vzdělávacích akcí zúčastnilo 289 účastníků.

C. OSVĚTA A PROPAGACE

Osvěta a propagace v oblasti BOZP probíhala v r. 2004 zejména prostřednictvím masmédií, formou pořádání informačních a osvětových kampaní, vydáváním publikací, periodik a jiných osvětových a informačních materiálů.

S cílem trvalého zvyšování odborné úrovně pracovníků působících v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byl při VÚBP založen Klub BOZP, jehož členy bylo v r. 2004 85 odborníků v oblasti BOZP.

V rámci osvěty a propagace proběhly v roce 2004 tyto akce:

Česká republika jako členská země EU uskutečnila v r. 2004 informační kampaň Evropský týden BOZP i program Správná praxe. Ústředním tématem letošního Evropského týdne BOZP bylo téma stavebnictví a jeho heslem slogan „Stavíme na bezpečnosti“. Kampaň se soustředila především na snížení pracovních rizik ve stavebnictví a v dalších odvětvích s cílem ovlivnit nepříznivý vývoj pracovní úrazovosti a posílit preventivní aktivity členských států Evropské unie v této oblasti. Za průběh informační kampaně pořádané v ČR pod záštitou MPSV ČR a ve spolupráci s ostatními resorty zodpovídal Výzkumný ústav bezpečnosti práce.

Doprovodné programy k výstavám a veletrhům a další osvětové akce

Doprovodné programy a expozice byly v roce 2004 převážně zaměřeny na propagaci informační kampaně Evropský týden BOZP 2004, která byla zaměřena na snížení pracovních rizik ve stavebnictví a v dalších odvětvích s názvem „Stavíme na bezpečnosti“.

V r. 2004 byly uspořádány tyto doprovodné programy a další osvětové akce:

- 15.4.2004, doprovodný program k veletrhu PRAGOSEC 2004 s názvem „Společně bezpečně - Pracovní setkání osob odborně způsobilých v prevenci rizik“.
- U příležitosti konání veletrhu INTERPROTEC 2004 se dne 18.5. uskutečnilo slavnostní předávání osvědčení Bezpečný podnik a vyhodnocení programu Správná praxe.
- V rámci veletrhu FOR ARCH 2004 byl uspořádán 17. 9. 2004 doprovodný program pod názvem „Společně bezpečně – Pracovní setkání osob odborně způsobilých v prevenci rizik“.
- U příležitosti slavnostního zakončení informační kampaně Evropský týden BOZP 2004 bylo dne 19.10. zorganizováno slavnostní předávání osvědčení Bezpečný podnik a vyhodnocení výtvarné a literární soutěže na téma „Bezpečnost práce ve stavebnictví“ a „Hluk – nepřítel č. 1“ a dne 20.10. česko-španělský workshop k problematice BOZP ve stavebnictví.

V roce 2004 byly nově vydány nebo aktualizovány (tiskem nebo na elektronických nosičích) tyto publikace:

- Bezpečnost skladovacích zařízení sypkých hmot a bezpečnost jejich provozu – tiskem
- Základní principy OECD pro prevenci, havarijní připravenost a zásahy při chemických haváriích. Směrnice pro průmysl (včetně managementu a pracovníků) správní úřady, obce a ostatní zainteresované subjekty (překlad z originálu „OECD Guiding Principles for Chemical Accident Prevention, Preparedness and Response. Guidance for Industry (including Management and Labour), Public Authorities, Communities and other Stakeholders“) – tiskem.
- Platné právní předpisy BOZP a příbuzných oborů – elektronicky, disketa.
- Seznam osobních ochranných prostředků pro použití v ČR. Stav k 31. 12. 2003. – elektronicky, CD-ROM.
- Bezpečnost práce a 50 let VÚBP – tiskem i v elektronické verzi (www.bozpinfo.cz).
- Hodnocení psychické, fyzické a sensorické pracovní zátěže – tiskem.
- Zpráva o činnosti systému ČÚBP za rok 2003 – elektronicky, CD-ROM.
- Příklad Knihy evidence úrazů – elektronicky (www.bozpinfo.cz).
- V rámci ediční řady Správná praxe pro malé a střední podniky byly v r. 2004 vydány následující tituly:
 - Bezpečnost práce ve školství
 - Bezpečnost práce ve zdravotnictví
 - Bezpečnost práce v železniční dopravě
 - Bezpečnost práce při tváření kovů
 - Bezpečnost práce – výkon státní správy
 - Bezpečnost práci při používání transportních zařízení
 - Bezpečnost práce při provozování ubytovacích a stravovacích služeb
 - Bezpečnost práce při skladování sypkých hmot v zásobnících
 - Bezpečnost práce s přenosnými řetězovými pilami a křovinořezy
 - Bezpečnost práce při zacházení s nebezpečnými látkami.

Jednotlivé publikace/tematické celky ediční řady Správná praxe jsou zpracovány výhradně jako elektronický dokument.

Periodika

Pro Český úřad bezpečnosti práce vydává Výzkumný ústav bezpečnosti práce časopis „Zpravodaj ČÚBP“. Zpravodaj vychází čtvrtletně jako samostatně vydávaná tiskovina v nákladu

1000 ks pro účely individuálních zájemců, pro ČÚBP, inspektoráty BP, MPSV ČR, ČMKOS a IVBP, k distribuci na veletrzích a pro další osvětové akce.

V elektronické podobě je zpravodaj umístěn na www stránce VÚBP (http://www.vubp.cz/produkty_zpravodaj.php) a na webové stránce českého Focal Pointu (<http://osha.mpsv.cz/publications/bozp-cas/index.php>).

V nákladu 1500 ks tvoří dále Zpravodaj ČÚBP středovou přílohu čtvrtletníku Inovace.

Další osvětové, informační a propagační materiály

V roce 2004 zvolil VÚBP vedle standardních forem osvěty v oblasti BOZP formu zcela novou směřovanou do oblasti oddechu a zábavy a vydal sešity hádanek a křížovek s názvem „Bezpečnost práce a požární ochrana v hádankách a křížovkách“. V roce 2004 vyšly tři sešity křížovek určené zejména široké veřejnosti vč. mládeže.

Dalším zcela novým propagačně osvětovým počinem VÚBP bylo vydání CD „Informace na dlani“. Jde o soubor nejdůležitějších a nejvýznamnějších národních zdrojů informací se vztahem k BOZP (Český Focal Point pro BOZP, informační server bozpinfo, katalog knihovny VÚBP, předpisy BOZP), doplněný o možnost získání aktuálních i retrospektivních informací o osvětové kampani Evropský týden BOZP (roky 2003 a 2004). CD dále obsahuje základní informace o vývoji přístupu státu k bezpečnosti práce vč. padesátileté historie výzkumu BOZP a ve VÚBP a nabídky členství v Klubu BOZP.

Formou tištěných letáků, příp. skládaček byly v r. 2004 vydány a distribuovány tyto bezplatně dostupné osvětové tiskoviny:

- Desatero zaměstnavatele – základní informace z oblasti BOZP
- Desatero zaměstnavatele –základní povinnosti zaměstnavatele při nástupu zaměstnance
- Právní a ostatní předpisy pro práci ve stavebnictví
- SOD nad bezpečností práce a technických zařízení a předpisů stanovujících pracovní podmínky

a další doprovodné tiskoviny k přednáškám, seminářům a doprovodným programům apod.

Řada dříve vydaných nebo elektronicky zpracovaných materiálů tohoto typu byla aktualizována. Elektronické verze vybraných informačních materiálů jsou volně k dispozici na českém Focal Pointu a na informačním serveru bozpinfo (Pracovní úraz, Osobní ochranné pracovní prostředky. Povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců, Nebezpečné chemické látky. Povinnosti zaměstnavatelů – základní informace, Praktické provádění vstupního a periodického školení).

D. Poradenská činnost a pomoc organizacím

Výzkumný ústav bezpečnosti práce poskytuje tyto druhy poradenství:

- **Komplexní poradenské služby**

Poradenská činnost zahrnuje dotazy zodpovídané během sledovaného období, které se týkaly nejen obecných informací o vydávaných publikacích a videokazetách, o možnostech zakoupení vyhlášek a směrnic a osobních ochranných pracovních prostředků, ale také odborných informací z oblasti závodní preventivní péče, pracovního prostředí, ochranných nápojů, kategorizace prací, chemických látek, bezpečného provozu a používání strojů, školení BOZP a PO, VTZ, používání OOPP apod. Zodpovídány jsou jak přímé dotazy (osobně, telefonicky, elektronickou poštou), tak dotazy zodpovídané prostřednictvím informačního serveru www.bozpinfo.cz (rubrika Rady pro vás/Otázky a odpovědi).

- **Poradenské služby a informace k zákonu č. 349/2004 Sb., o prevenci závažných havárií**
V rámci této služby jsou poskytovány:

- a) informace o zákonu č. 349/2004 Sb., Směrnici EU 96/82 o řízení zdrojů rizik závažných havárií, včetně novelizací, úprav a o dalších právních předpisech ČR a EU souvisejících se systémem prevence závažných havárií;
- b) poradenství k problémům v prevenci závažných havárií;
- c) informace o kontaktních místech a pracovištích orgánů státní správy s působností na úseku prevence závažných havárií;
- d) informace o literatuře a dalších zdrojích informací.

Služby poskytuje telefonicky, osobně, elektronickou poštou a prostřednictvím webu www.vubp.cz Odborné pracoviště pro prevenci závažných havárií (OPPZH).

- **Prodej publikací z vlastní produkce, publikací ČÚBP včetně bezpečnostně technických požadavků a videopořadů.**

Poradenská činnost:

Významným příspěvkem VÚBP ke zvyšování úrovně BOZP v podnicích je přímá pomoc organizacím s řešením problémů týkajících se zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Mezi nejvýznamnější akce patří:

- zavádění systémů řízení BOZP a provádění auditů (např. TPCA s.r.o. Kolín, Spolana Neratovice, SKANSKA, a.s.);
- posuzování technické bezpečnosti strojů (Centrum stavebního inženýrství, a.s., OPAVIA LU a.s., KOSTAL CR, s.r.o. aj.);
- návrhy a posuzování ergonomického řešení pracovišť (např. CEBALSOL, s.r.o. Velim, Norske Skog, a.s. Stětí).

E. Posuzování shody, certifikační činnost, normalizace

Jako autorizovaná a notifikovaná osoba vystavil VÚBP-AO 235 v roce 2004 třiapadesát certifikátů ES přezkoušení typu pro osobní ochranné prostředky s platností v celé Evropské unii. Dále provedl řadu zkoušek a posouzení dílčích vlastností osobních ochranných prostředků podle evropských norem. Poskytováním těchto služeb umožňuje VÚBP českým výrobcům OOP pronikat na evropské trhy a uplatňovat se v mezinárodní konkurenci. V rámci nabídky svých služeb poskytuje VÚBP-AO 235 řadu konzultací, byly uspořádány i dva semináře pro výrobce a dovozce OOP, kde byli přítomní seznámeni s požadavky na osobní ochranné prostředky po vstupu České republiky do Evropské unie.

VÚBP-AO 235 působí z pověření Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví jako národní koordinační orgán pro ostatní autorizované osoby, které posuzují shodu osobních ochranných prostředků v České republice. Je zapojen i do mezinárodního systému notifikovaných zkušebních laboratoří, který má za úkol sjednocovat uplatňování evropské směrnice 89/686/EHS pro OOP.

VÚBP jako jediný v České republice zkouší a certifikuje dočasné stavební konstrukce, především lešení. V roce 2004 vydal pro tuto skupinu výrobků 25 certifikátů.

Významnou úlohu hraje i normalizační činnost. VÚBP úzce spolupracuje s Českým normalizačním institutem a je sídlem technické normalizační komise č. 3 pro osobní ochranné prostředky, která spolupracuje s příslušnými komisemi CEN/TC. Další technickou normalizační komisí se sídlem ve VÚBP je TNK 92 Lešení, jejíž partnerskou evropskou komisí je CEN/TC 53. Předsedové obou komisí jsou pracovníci VÚBP.

VÚBP má podstatný podíl na zavádění evropských norem pro osobní ochranné prostředky a dočasné stavební konstrukce do systému českých technických norem. V roce 2004 bylo ve VÚBP-AO 235 nově zahájeno 28 normalizačních úkolů spočívajících v zavedení evropských norem pro OOP a jejich změn. Pro dočasné stavební konstrukce bylo v roce 2004 zavedeno pět nových evropských norem a byly zpracovány tři novely národních norem, v nichž jsou zapracovány nové evropské požadavky. Byla zpracována i řada dalších českých technických norem, týkajících se otázek bezpečnosti práce.

Praktické poznatky z posuzování shody, včetně certifikačních a normalizačních aktivit, jsou jedním z předpokladů pro poskytování aktuálních odborných informací v rámci konzultací, školení a dalších služeb, které jsou nedílnou součástí činnosti VÚBP.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce
 Jeruzalémská 9, 115 52 Praha 1
 Autorizovaná osoba 235
 Notifikovaná osoba 1024
 Autorizace č.: 352/01 ze dne 18. června 2001

bp
 vydává

CERTIFIKÁT ES PŘEZKOUŠENÍ TYPU
 č. 235/E-006/2005

výrobce/zadavatel: **RZ BOHEMIA Dobříš s.r.o.**
 Na Zlaté stezce 1055, 283 01 DOBŘÍŠ
 Česká republika

identifikační číslo: 61506798

na výrobek: **Ochranné rukavice pětiprsté, kombinace jelenicové kůže a kevlaru**
 typ: 3901

Certifikaci bylo povrženo, že technická dokumentace a výše uvedený osobní ochranný prostředek splňuje základní požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví, nařízení vlády č. 21/2003 Sb., které je v souladu s evropskou směrnicí č. 89/686/EHS, ve znění směrnice č. 93/88/EHS a č. 93/105/EHS a č. 93/106/EHS, jak je uvedeno v závěrečné zprávě o certifikaci č. 235/EZ-005/005, která je nedílnou součástí tohoto certifikátu.

Zkušební vzorky přiměřeného množství, prokázaly shodu jako výslednosti s požadavky náležitěji harmonizované normy:

ČSN EN 420:2004	Ochranné rukavice. Všeobecné požadavky a metody zkoušení
ČSN EN 388:2004	Ochranné rukavice prot. mechanickým rizikům
ČSN EN 487:1996	Ochranné rukavice prot. tepelným rizikům (teplu a nebo ohni)

Značení a návod na používání byl posuzován pouze v českém jazyce.

Jméno Výzkumného ústavu bezpečnosti práce -
 Notifikovaná osoba č. 1024
 V Praze dne 01.03.2005

Ing. Kate Škréta

Certifikát ES přezkoušení typu č. 035/2005

Popis a zobrazení certifikovaného osobního ochranného prostředku

Ochranné rukavice při práci kombinací jelenicové kůže a kevlaru, Typ 3901
 Odolnost proti mechanickým rizikům a kontaktnímu teplu, Kategorie II

Odolnost proti ořezu	2
Odolnost proti celštinu tláhu	4
Účopová schopnost	1
Odolnost při hoření	4
Odolnost proti kontaktnímu teplu	2

CE Vzor označení CE. V případě úšasti autorizované osoby v etapě kontroly výroby (kategorie III) musí být za označení CE přidělen identifikační čísle, které je AO přiděleno v rámci notifikace.

Zpráva o činnosti VÚBP za rok 2004

Vydal: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, Jeruzalémská 9, Praha 1

Rok: 2005

Náklad: 100 výtisků

Vydání: první

Tisk: BETIS spol. s r. o., Praha 9 - Běchovice

ISBN 80-903604-0-8